

Saksprotokoll i Hovedutvalg for helse, omsorg, sosialtjenester og inkludering - 12.11.2019

Behandling:

Dagfinn Stærk (KrF) fremmet forslag til vedtak:

Kommunedirektørens innstilling til høringsuttalelse vedtas.

Ved votering ble forslaget fra Stærk enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Kommunedirektørens forslag til høringsuttalelse vedtas:

I høringsnotatet ønsker departementet gjennom forskriftfestelsen at kommunene finner egne løsninger for at partnere, både med og uten helse- og omsorgsbehov, har mulighet til å flytte inn sammen med sin partner når de ønsker det.

Som departementet påpeker er det få tilfeller der ektefeller/samboere etterspør et slikt tilbud. Det er også Halden kommunes erfaring. Halden kommune mener at dersom begge fyller vilkår for tildeling av et heldøgns omsorgstilbud i sykehjem, bør de gis mulighet til å bo sammen hvis begge ønsker det.

I høringsnotatet ligger det i tillegg forslag om å åpne opp for at friske eldre ektefeller/samboere skal få mulighet til å tildeles plass på sykehjem sammen med den bistanstrengende.

I dette tilfelle faller vurderingsgrunnlag gitt i lov for en slik type boform bort, slik det vises til Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester § 3-2 a. Kommunens ansvar for tilbud om opphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester Kommunen skal tilby opphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester dersom dette etter en helse- og omsorgsfaglig vurdering er det eneste tilbudet som kan sikre pasienten eller brukeren nødvendige og forsvarlige helse- og omsorgstjenester.

Det presiseres i høringsnotatet at kommunen kan kreve inn egenandel for opphold i institusjon helt opp til selvkost. Kommunene kan selv sette eventuell egenandel, og det hevdes at de får stor handlefrihet i utforming av ordningen.

Halden kommune mener lokal fastsettelse av egenandel for opphold vil kunne føre til avvik i likhetsprinsippet. Ved innføring av en samboergaranti bør utgifter for den friske part være lik uavhengig av bostedskommune.

Det vises videre til at når sykehjemsbeboeren dør, må kommunen gjøre en selvstendig vurdering av partnerens behov for helse- og omsorgstjenester. Denne vurderingen vil danne grunnlaget for eventuell videre tjenestetildeling fra kommunen til partneren.

Der samboere/ektefeller velger å bo sammen på et sykehjem, vil det i de fleste tilfeller medføre at privat bolig avvikles. Dette gjøres av økonomiske og praktiske hensyn. Når det da blir slik at den friske eldre blir alene igjen på en sykehjems plass og ikke fyller vilkår gitt i lov for tildeling

av en slik plass, eller er i behov av pleie- og omsorgstjenester, kan dette føre til utfordringer for den gjensittende part – og for kommunen.

Hvilken rettighet har denne brukergruppen i et slikt tilfelle? Ved ønske om å flytte fra sykehjem til egen bolig, vil dette kunne medføre en økonomisk og praktisk utfordring for den det gjelder. Skaffer kommunehelsetjenesten seg et større ansvar enn strengt tatt nødvendig? Har man rett til å stille vilkår i vedtak over slike ting hvis den syke ektefelle faller fra?

Departementet gir etter vår mening ikke tydelig svar på disse problemstillingene, men overlater til den enkelte kommune å finne løsninger. Det bør gis innspill i høringen for at disse problemstillingene bør vurderes og omtales med mulige alternative løsninger.

Når det gjelder bolig med heldøgns omsorg, ser Halden kommune ingen utfordringer med en samboergaranti, da praksis uansett er at gjenlevende friske ektefelle eier eller har leiekontrakt for boligen og dermed er sikret videre boende. Bistandsnivå avgjøres ved slik bolig også ut fra vedtak om tjenester. I sykehjem stiller dette seg annerledes da sykehjemsplass er og bør være et knapphetsgode for de som trenger det aller mest. Her bør det etter kommunes syn kunne kreves overflytting til omsorgsbolig/ kommunal bolig dersom gjenlevende ektefelle er frisk til å kunne bo på lavere omsorgsnivå. 25 Halden kommune har ikke tatt inn bestemmelser om samboergaranti i sine lokale forskrifter, men har i de få tilfeller det har vært aktuelt, tilrettelagt for dette